

Warszawa, 20-04-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

IV.7215.81.2022.AJ

Pani Anna Moskwa

Minister Klimatu i Środowiska

Szanowna Pani Minister,

do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi wskazujące na brak odpowiedniego wsparcia finansowego dla obywateli, którzy ogrzewają swoje domy gazem propan, propan butan (tzw. LPG) oraz olejem opałowym. Mimo, że również te paliwa grzewcze znacząco podrożały, osoby z nich korzystające nie zostały objęte wsparciem w ramach tzw. Tarcz antyinflacyjnych i nie mogą także ubiegać się o dodatek osłonowy w podwyższonej wysokości, w przeciwieństwie do osób, które ogrzewają swoje domy węglem czy paliwami węglowodnymi. Taka sytuacja może uzasadniać zarzut nierównego traktowania obywateli poprzez zróżnicowanie wysokości otrzymywanego dodatku osłonowego według kryterium rodzaju stosowanego paliwa opałowego w gospodarstwach domowych.

W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1 ze zm.) przewidziano rozwiązania mające na celu wsparcie państwa polskiego dla najbardziej potrzebujących obywateli i wskazanych w ustawie cudzoziemców, w pokryciu części kosztów energii oraz rosnących cen żywności, które jest wypłacany

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

dwa razy do roku, tj. pierwsza rata do 31 marca 2022 r. i druga rata do 2 grudnia 2022 r. Dodatek ten przysługuje gospodarstwom domowym, które mają przeciętne miesięczne dochody - określane zgodnie z definicją zawartą w ustawie o świadczeniach rodzinnych - nieprzekraczające 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym, bądź 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Dodatek osłonowy przysługuje za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. a jego wysokość zależy od liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego (400 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego, 600 zł dla 2-3 osobowego, 850 zł dla 4-5 osobowego i 1150 zł dla gospodarstwa składającego się minimum z 6 osób). W przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest kocioł, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, itp. na paliwo stałe zasilane węglem lub paliwami węglpochodnymi, wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków wysokość dodatku osłonowego powiększana jest o 25%.

Powyższe świadczenie w podwyższonej wysokości nie przysługuje jednak gospodarstwom domowym, które ogrzewają swoje domy gazem propan i propan butan tzw. LPG oraz olejem opałowym. Takie rozwiązanie z niezrozumiałych przyczyn dyskryminuje te gospodarstwa domowe, albowiem przy spełnieniu kryterium dochodowego są one w sytuacji gorszej od gospodarstw domowych, które wykorzystują do ogrzewania paliwa stałe, tj. węgiel lub paliwa węglpochodne.

Jak wskazuje się w publikacjach powołujących się na informacje branżowe ¹, rynek gazu LPG stosowanego do celów grzewczych stale rośnie od kilku lat, odkąd w Polsce zaczęto wprowadzać działania antysmogowe. Gospodarstwa domowe decydowały się na wymianę starych kotłów węglowych na wspierane dotacjami instalacje gazowe, a tam, gdzie sieci gazowe nie docierają, rozwiązaniem jest właśnie gaz z butli lub zbiornika. Dotyczy to w znacznym stopniu obszarów wiejskich.

Tempo wzrostu rynku, napędzanego też przez program "Czyste powietrze", utrzymuje się na poziomie kilkunastu procent rocznie. W 2019 r. istniało w Polsce 113 tys.

¹ <https://businessinsider.com.pl/twoje-pieniadze/luka-w-tarczy-antyinflacyjnej-ogrzewanie-gazem-lpg-bedzie-drogie/3c0jjly>

zbiorników na LPG. W 2020 r. liczba prawdopodobnie zbliżyła się do 130 tys. sztuk, jak wskazuje się we wspomnianej publikacji.

Polska Organizacja Gazu Płynnego zwraca uwagę na konieczność zapewnienia równorzędnego traktowania odbiorców gazu płynnego oraz gazu ziemnego. Po publikacji projektu rozporządzenia w sprawie obniżenia stawek VAT, w którym Minister Finansów zaproponował obniżenie na dwa miesiące (styczeń-marzec 2022 r.) stawki VAT na gaz ziemny oraz ciepło sieciowe z 23% na 8% oraz stawki VAT na energię elektryczną do 5%, opowiadając się jednocześnie za utrzymaniem 23% stawki VAT na gaz płynny LPG, Polska Organizacja Gazu Płynnego przedłożyła Ministerstwu Finansów swoje uwagi, po raz kolejny interweniując w interesie obywateli wykorzystujących LPG do ogrzewania ².

W odpowiedzi na powyższe stanowisko Ministerstwo Finansów wyjaśniło jednak ³, że nie jest możliwe obniżenie stawek VAT w ramach obowiązujących przepisów, albowiem regulacje unijne wykluczają zastosowanie rozwiązań obniżających stawki podatków wprowadzonych w ramach tzw. Tarczy antyinflacyjnej wobec gospodarstw domowych, które do produkcji ciepła wykorzystują gaz płynny LPG.

W tej sytuacji, jedynym realnym wsparciem dla gospodarstw domowych stosujących do ogrzewania LPG, byłoby objęcie ich możliwością uzyskania dodatku osłonowego w podwyższonej wysokości, podobnie jak przewidziano to w przypadków osób ogrzewających swoje mieszkania (domy) węglem czy paliwami węgl pochodnymi.

Wszystkie powyższe uwagi w drodze analogii należy odnieść również do gospodarstw domowych wykorzystujących do ogrzewania mieszkań olej opałowy, albowiem również w tym przypadku brak jest uzasadnienia dla pozbawienia ich dodatku osłonowego powiększonego o 25%. Również wobec i tych osób nie przewidziano obniżenia stawki VAT i akcyzy w tzw. Tarczach antyinflacyjnych 1.0 i 2.0 dla olejów opałowych i obecnie nie są prowadzone działania w tym zakresie ⁴.

² Informuje o tym Polska Organizacja Gazu Płynnego (POGP) <http://pogp.pl/pl/droga-zima-czyli-tarcza-dla-wybranych/>

³ <https://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/8310381,branza-gazowa-obnizka-vat-lpg.html>

⁴ Odpowiedź Ministerstwa Finansów na pismo Rzecznika Praw Obywatelskich z 20-1-2022r. – zał. 1.

Mając na uwadze powyższe, a także fakt, że omawiana problematyka wchodzi w zakres kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.) zdecydowałem się przedstawić Pani Minister wyżej opisany problem z prośbą o rozważenie zasadności pilnego podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do objęcia wsparciem finansowym gospodarstw domowych dotkniętych podwyżkami paliw wykorzystywanych w celu ogrzewania nieruchomości mieszkalnych.

Będę wdzięczny za poinformowanie Rzecznika o stanowisku zajęтым w tej sprawie.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/